

Les 8 Vier Hollandse legendes

GATENTEKST VERSIE 1

_____ land kent zijn eigen legendes: spannende _____ die van generatie op generatie worden _____. In Nederland zijn er honderden, zo _____ duizenden, per streek verschillend, opgetekend. De _____ uit Holland hebben natuurlijk vaak iets _____ maken met water: ze gaan over _____, vissen, dijken, overstromingen... Het grootste deel _____ een legende is verzonnen, maar er _____ soms een kern van waarheid in: _____ historische persoon of gebeurtenis, of een _____ van het landschap dat moet worden _____. Bovendien zit er in zo'n verhaal _____ een wijze les: een waarschuwing, een _____, iets wat je wel of juist _____ moet doen. Aan u de taak _____ de historische kern in de verhalen _____ te sporen. En wat is de _____ van elk verhaal?

Het vrouwtje van Stavoren

Een rijke zakenvrouw in het Friese _____ Stavoren heeft een schip uitgestuurd 'om _____ kostbaarste wat op de hele wereld _____ vinden is mee terug te brengen'. _____ veel omzwervingen heeft de kapitein het _____ volgeladen met graan, omdat hij dat _____ kostbaarste vond wat hij op de _____ wereld had gezien: 'Zonder brood kan _____ leven.' Woedend van teleurstelling laat de _____ het graan voor de haven in _____ gooien. De kapitein voorspelt haar 'dat _____ op een dag zal bedelen om _____ handjevol meel'. De vrouw neemt haar _____ van haar vinger en gooit die _____ het water met de woorden: 'Eerder _____ de zee mij deze ring teruggeven _____ dat ik om een handje vol _____ zal vragen!' Enige tijd later staat _____ de vrouw vis op het menu, _____ ze krijgt een prachtige grote vis _____. Tot haar grote schrik vindt zij _____ de vis haar ring terug. Vanaf _____ moment begint het graan in de _____ op te komen. Het groeit zo _____, dat de haven dichtslibt. Al spoedig _____ geen schip de haven meer binnen _____. Het vrouwtje van Stavoren wordt zo _____ dat ze elke dag moet bedelen _____ een handjevol meel. Dat dit verhaal _____ historische feiten berust, kunt u constateren _____ u in Stavoren gaat kijken. Daar _____ een groot standbeeld van het vrouwtje, _____ over wat eens haar geliefde volle _____ was. Dan moet het wel echt _____ zijn!

De Vliegende Hollander

Een Hollandse _____ vaart uit met Pasen. In de _____ van Kaap de Goede Hoop, Zuid Afrika, _____ hij in een storm terecht, zodat _____ niet verder kan. De kapitein zweert _____ hij desnoods met hulp van de _____ zijn reis zal voortzetten. De stuurman _____ de kapitein het advies om de _____ af te wachten. Maar de kapitein _____ woedend, slingert de stuurman overboord en _____ zijn bijbel er achteraan in het _____. De kapitein neemt het roer over _____ schreeuwt: 'Al moet ik eeuwig doorvaren _____ mijn ziel aan de duivel verkopen, _____ zál ik!' De bemanning van het _____ sterft één voor één. Al eeuwen _____ het schip nu stuurloos over de _____, met doden bemand, en met de _____ dobbelend met de duivel om zijn _____. Het schip wordt vaak door andere _____ gezien als zij Kaap de Goede _____ willen passeren: spookachtig leeg, maar met _____ rode zeilen, tegen de wind in, _____ door andere schepen heen. Wie het _____ tegenkomt, weet dat zijn einde nabij _____ en dat zijn schip met man _____ muis zal vergaan. Het motief van _____ 'Vliegende Hollander' wordt vaak gebruikt. De _____ componist Wagner heeft er een opera _____ gemaakt, en de Hollandse vliegtuigen in _____ Tweede Wereldoorlog werden 'Flying Dutchmen' genoemd. _____ figureert het spookschip in tal van _____ films en computerspellen.

Hansje Brinker

In _____ schreef een Amerikaanse schrijfster een boek _____ Nederland, getiteld: 'Hans Brinker or the _____ Skates'. Hans Brinker is een jongetje _____ veel van schaatsen houdt. Op school _____ hem het verhaal verteld over een _____ jongen in het Nederlandse stadje Haarlem, _____ geleden. De jongen in het verhaal _____ op een avond langs de dijk _____ ontdekte een gaatje waar water uit _____. Snel duwde hij zijn vinger in _____ gaatje, en hield zo het water _____. Pas de volgende ochtend werd de _____ gevonden door de dominee. Hij had _____ hele nacht het water tegengehouden, en _____ het land van een grote watersnoodramp _____. Eigenlijk is dit meer een Amerikaanse _____ over Nederland. Ook in andere landen _____ je dit verhaal in de schoolboekjes. _____ hoofdpersoon van het boek, Hans Brinker, _____ vaak verward met de jongen uit _____ verhaal, die natuurlijk heel anders heette. _____, of Peter misschien? Als u dus _____ spreken over 'Hansje Brinker die zijn _____ in de dijk stak', dan weet _____ nu precies hoe het zit: Hansje _____ heeft nooit bestaan, en bovendien heette _____ helemaal geen Hansje Brinker!

De kat van Kinderdijk

In november van het jaar _____ raasde een bijzonder zware noordwesterstorm over _____-Nederland en Vlaanderen, gevolgd door een _____ hoge stormvloed. Dijken, zeker de zwaar _____, braken overal door en grote overstromingen _____, waarmee de beruchte Sint-Elisabethsvloed een _____ was. Honderden mensen verdwenen in de _____, hele dorpen werden weggevaagd en alleen _____ verderop gelegen stad Dordrecht, die op _____ soort eilandje lag, bleef gespaard. Toen _____ ergste storm geluwd was gingen dorpsbewoners _____ dijk op om te kijken of _____ nog iets of iemand te redden _____, al waren het maar wat meubels. _____ inderdaad zag men in de verte _____ wiegje drijven. Toen het dichterbij kwam _____ de verbaasde menigte dat er een _____ op de rand van het wiegje _____. Die kat sprong heen en weer _____ de rand van het wiegje, het _____ wel alsof hij de zaak in _____ probeerde te houden, en te voorkomen _____ er water in zou stromen. Toen _____ vreemde vaartuig uiteindelijk binnen handbereik was _____ er een pasgeboren meisje in te _____, droog en ongedeerd. Feit of fictie? _____ baby die een ramp overleeft... daar _____ vast meer verhalen van!

Moderne legendes

_____ hoe zit dat in de eenentwintigste _____? Worden er nog verhalen bedacht en _____? Jazeker, en veel meer dan je _____ eerste instantie zou denken. Dit soort _____ verhalen (in het Engels heten ze '_____ legends') duiken spontaan op en doen _____ verschillende variaties de ronde. Het waarheidsgehalte _____ niet zo hoog, maar er kan _____ kern van waarheid in zitten. Ze _____ grappig en/of griezelig, worden vaak _____ en nodigen uit om door te _____, op feestjes, in het café of _____ internet. Ze worden altijd zo verteld _____ je denkt dat de verteller, of _____ minste een directe vriend of kennis _____ de verteller, het zélf heeft meegemaakt. _____ kennis van die vriend heeft een _____ gezien in de bossen van de _____ ... Of een krokodil in het riool _____ Amsterdam... Echt gebeurd? Zeker weten!

GATENTEKST VERSIE 2

_____ land kent zijn eigen legendes: spannende _____ die van generatie op generatie worden _____. In Nederland zijn er honderden, zo niet _____, per streek verschillend, opgetekend. De verhalen uit _____ hebben natuurlijk vaak iets te maken met _____: ze gaan over zeereizen, vissen, dijken, overstromingen... _____ grootste deel van een legende is verzonnen, _____ er zit soms een

kern van waarheid _____: een historische persoon of gebeurtenis, of een _____ van het landschap dat moet worden verklaard. _____ zit er in zo'n verhaal vaak een _____ les: een waarschuwing, een advies, iets wat _____ wel of juist niet moet doen. Aan _____ de taak om de historische kern in _____ verhalen op te sporen. En wat is _____ moraal van elk verhaal?

Het vrouwtje van Stavoren

Een rijke zakenvrouw in het Friese stadje _____ heeft een schip uitgestuurd 'om het kostbaarste _____ op de hele wereld te vinden is _____ terug te brengen'. Na veel omzwervingen heeft _____ kapitein het schip volgeladen met graan, omdat _____ dat het kostbaarste vond wat hij op _____ hele wereld had gezien: 'Zonder brood kan _____ leven.' Woedend van teleurstelling laat de vrouw _____ graan voor de haven in zee gooien. _____ kapitein voorspelt haar 'dat ze op een _____ zal bedelen om een handjevol meel'. De _____ neemt haar ring van haar vinger en _____ die in het water met de woorden: ' _____ zal de zee mij deze ring teruggeven _____ dat ik om een handje vol meel _____ vragen!' Enige tijd later staat bij de _____ vis op het menu, en ze krijgt _____ prachtige grote vis voorgezet. Tot haar grote _____ vindt zij in de vis haar ring _____. Vanaf dat moment begint het graan in _____ zee op te komen.

Het groeit zo _____, dat de haven dichtslibt. Al spoedig kan _____ schip de haven meer binnen varen. Het _____ van Stavoren wordt zo arm dat ze _____ dag moet bedelen om een handjevol meel. _____ dit verhaal op historische feiten berust, kunt _____ constateren als u in Stavoren gaat kijken. _____ staat een groot standbeeld van het vrouwtje, _____ over wat eens haar geliefde volle zee _____. Dan moet het wel echt gebeurd zijn!

Vliegende Hollander

Een Hollandse kapitein vaart uit _____ Pasen. In de buurt van Kaap de _____ Hoop, Zuid Afrika, komt hij in een storm _____, zodat hij niet verder kan. De kapitein _____ dat hij desnoods met hulp van de _____ zijn reis zal voortzetten. De stuurman geeft _____ kapitein het advies om de storm af _____ wachten.

Maar de kapitein wordt woedend, slingert _____ stuurman overboord en gooit zijn bijbel er _____ in het water. De kapitein neemt het _____ over en schreeuwt: 'Al moet ik eeuwig _____ en mijn ziel aan de duivel verkopen, _____ zál ik!' De bemanning van het schip _____ één voor één. Al eeuwen zeilt het _____ nu stuurloos over de zeeën, met doden _____, en met de kapitein dobbelend met de _____ om zijn ziel. Het schip wordt vaak _____ andere schepen gezien als zij Kaap de _____ Hoop willen passeren: spookachtig leeg, maar met _____ rode zeilen, tegen de wind in, dwars _____ andere schepen heen. Wie het schip tegenkomt, _____ dat zijn einde nabij is en dat _____ schip met man en muis zal vergaan.

_____ motief van de 'Vliegende Hollander' wordt vaak _____. De Duitse componist Wagner heeft er een _____ over gemaakt, en de Hollandse vliegtuigen in _____ Tweede Wereldoorlog werden 'Flying Dutchmen' genoemd. Verder _____ het spookschip in tal van recentere films _____ computerspellen..

Hansje Brinker

In 1865 schreef een _____ schrijfster een boek over Nederland, getiteld: 'Hans _____ or the Silver Skates'. Hans Brinker is _____ jongetje dat veel van schaatsen houdt. Op _____ wordt hem het verhaal verteld over een _____ jongen in het Nederlandse stadje Haarlem, lang _____. De jongen in het verhaal liep op _____ avond langs de dijk en ontdekte een _____ waar water uit stroomde. Snel duwde hij _____ vinger in het gaatje, en hield zo _____ water tegen. Pas de volgende ochtend werd _____ jongen gevonden door de dominee. Hij had _____ hele nacht het water tegengehouden, en daarmee _____ land van een grote watersnoodramp gered.

Eigenlijk _____ dit meer een Amerikaanse legende over Nederland. _____ in andere landen vind je dit verhaal _____ de schoolboekjes. De hoofdpersoon van het boek, _____ Brinker, wordt vaak verward met de jongen _____ het verhaal, die natuurlijk heel anders heette. _____, of Peter misschien? Als u dus hoort _____ over 'Hansje Brinker die zijn vinger in _____ dijk stak', dan weet u nu precies _____ het zit: Hansje Brinker heeft nooit bestaan, _____ bovendien heette hij helemaal geen Hansje Brinker!

De kat van Kinderdijk

In november van het _____ 1421 raasde een bijzonder zware noordwesterstorm over _____-Nederland en Vlaanderen, gevolgd door een zeer _____ stormvloed. Dijken, zeker de zwaar verwaarloosde, braken _____ door en grote overstromingen volgden, waarmee de _____ Sint-Elisabethsvloed een feit was. Honderden mensen _____ in de golven, hele dorpen werden weggevaagd _____ alleen de verderop gelegen stad Dordrecht, die _____ een soort eilandje lag, bleef gespaard. Toen _____ ergste storm geluwd was gingen dorpsbewoners de _____ op om te kijken of er nog _____ of iemand te redden viel, al waren _____ maar wat meubels. En inderdaad zag men _____ de verte een wiegje drijven. Toen het _____ kwam zag de verbaasde menigte dat er _____ kat op de rand van het wiegje _____. Die kat sprong heen en weer op _____ rand van het wiegje, het leek wel _____ hij de zaak in evenwicht probeerde te _____, en te voorkomen dat er water in _____ stromen. Toen het vreemde vaartuig uiteindelijk binnen _____ was bleek er een pasgeboren meisje in _____ liggen, droog en ongedeerd. Feit of fictie? _____ baby die een ramp overleeft... daar zijn _____ meer verhalen van!

Moderne legendes

En hoe _____ dat in de eenentwintigste eeuw? Worden er _____ verhalen bedacht en verteld? Jazeker, en veel _____ dan je in eerste instantie zou denken. _____ soort sterke verhalen (in het Engels heten _____ 'urban legends') duiken spontaan op en doen _____ verschillende variaties de ronde. Het waarheidsgehalte is _____ zo hoog, maar er kan een kern _____ waarheid in zitten. Ze zijn grappig en/ _____ griezelig, worden vaak geloofd en nodigen uit _____ door te vertellen, op feestjes, in het _____ of op internet. Ze worden altijd zo _____ dat je denkt dat de verteller, of _____ minste een directe vriend of kennis van _____ verteller, het zélf heeft meegemaakt. Een kennis _____ die vriend heeft een tijger gezien in _____ bossen van de Veluwe... Of een krokodil _____ het riool onder Amsterdam... Echt gebeurd? Zeker _____!